

Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ (περιληπτική απόδοση μαθήματος)

1. Οι συνέπειες της μετανάστευσης των γερμανικών φύλων για την Ευρώπη

Η μεγάλη μετανάστευση των λαών

Είναι οι μετακινήσεις κατά τον 4^ο και 5^ο αιώνα του ασιατικού λαού των Ούννων και των γερμανικών φύλων που εισβάλλουν στα εδάφη του ρωμαϊκού κράτους .

Οι Ούννοι νικήθηκαν και διαλύθηκαν, όμως οι Γερμανοί δημιούργησαν τα δικά τους βασίλεια, σπουδαιότερα από τα οποία ήταν α) **το Οστρογοτθικό** στην Ιταλία που κατακτήθηκε απ' τον Ιουστινιανό, β) **το Βησιγοτθικό** στη σημερινή Ισπανία που κατακτήθηκε από τους Μουσουλμάνους τον 8^ο αιώνα και γ) **το Φραγκικό** στα εδάφη της σημερινής Γαλλίας .

Το Φραγκικό βασίλειο ενσωματώθηκε στο χριστιανικό κόσμο με τη βάπτιση του ηγεμόνα του Χλωδοβίκου . Ένας από τους ηγέτες του, ο Κάρολος Μαρτέλ το 732 απώθησε τους Άραβες από την Ευρώπη νικώντας τους στο Πουατιέ . Οι βασιλείς αυτοί έχουν με τη στήριξη του Πάπα τον τίτλο του « ελέω Θεού», δηλ. θεωρείται ότι παίρνουν από το Θεό την εντολή διακυβέρνησης , στον οποίο και λογοδοτούν . Στα χρόνια αυτά ιδρύεται και το παπικό κράτος .

Θεσμοί, οικονομία, κοινωνία και ρόλος της Εκκλησίας στα γερμανικά βασίλεια

Οι Γερμανοί ηγεμόνες στηρίζονται στην αρχή της απόλυτης κυριότητάς τους σε οτιδήποτε υπάρχει στην επικράτειά τους .Για τη διοίκηση στηρίχτηκαν στην επαρχιακή αριστοκρατία και η ύπαιθρος αναζωογονήθηκε, ενώ το εμπόριο λόγω κυρίως των πολέμων υποχώρησε και οι πόλεις υποβαθμίστηκαν.

Η Εκκλησία έχει σημαντικό ρόλο με επικεφαλής τον επίσκοπο σε κάθε πόλη που φροντίζει για τη διατροφή, την περίθαλψη ,την εκπαίδευση και τη δικαιοσύνη.

Η πολιτιστική παράδοση

Η επίδραση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς επιβιώνει σε περιοχές όπως η Ιταλία, οι πόλεις των Βησιγόθων Τουλούζη, Τολέδο, Σεβίλλη, στη Γαλατία, στην Αγγλία και την Ιρλανδία. Στην Ιρλανδία μάλιστα αναπτύσσεται ο μοναχισμός και η χώρα γίνεται σημαντικό κέντρο ελληνικών σπουδών από τον 7^ο ως το 10^ο αιώνα .

Στην αρχιτεκτονική και στην τέχνη γενικά συνυπάρχει η ρωμαϊκή παράδοση με τις γερμανικές επιδράσεις, όπως είναι ο όγκος και τα έντονα ανάγλυφα διακοσμητικά στοιχεία .

2. Ο Καρλομάγνος και η εποχή του: 768-814

Ο Καρλομάγνος, ένας σπουδαίος Φράγκος ηγέτης, επεκτείνει με πολέμους το φραγκικό βασίλειο και δημιουργεί ένα ισχυρό χριστιανικό κράτος . Στέφθηκε από τον Πάπα αυτοκράτορας του Ρωμαϊκού Κράτους και ήρθε σε σύγκρουση για τον τίτλο με τους Βυζαντινούς - αργότερα συμβιβάστηκε κρατώντας μόνο τον τίτλο του αυτοκράτορα .

•Ορίζει πρωτεύουσά του την Αιξ –Λα –Σαπέλ (σημ. Άαχεν) που αναδείχθηκε σε σημαντικό διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο της αυτοκρατορίας του

•για τον καλύτερο έλεγχο του κράτους του οργανώνει πολιτικούς και διοικητικούς θεσμούς στηριζόμενος στη ρωμαϊκή παράδοση και τα γερμανικά έθιμα

• πετυχαίνει οικονομική ανάκαμψη και αναζωογόνηση του εμπορίου

Μετά το θάνατό του οι διάδοχοι συγκρούονται για τη διανομή των εδαφών ,ενώ επιδρομείς εμφανίζονται : από το νότο οι Σαρακηνοί, στα ανατολικά οι Μαγυάροι (Ούγγροι), από το βορρά οι Νορμανδοί – Βίκινγκς .

Το κράτος του Καρόλου θα μοιραστεί τελικά **το 843** με τη συνθήκη του **Βερντέν** σε 3 τμήματα :

α.) στη σημερινή περίπου Γερμανία **β.)** στην περιοχή της σημερινής Γαλλίας και **γ.)** σε εδάφη του σημερινού Βελγίου, Ελβετίας και κεντρικής Ιταλίας . Αυτός ο **διαχωρισμός (συγχρόνως και γλωσσικός) είναι η απαρχή της νεότερης Ευρώπης**

Η Καρολίδεια Αναγέννηση

Είναι η άνθηση των γραμμάτων και των τεχνών στα χρόνια του Καρλομάγνου και των διαδόχων του .

- Ο Καρλομάγνος φρόντισε να στελεχώσει τον κρατικό μηχανισμό με **μορφωμένους κληρικούς** που πρωτοστατούσαν σε παιδευτικές δραστηριότητες (δάσκαλοι, γραφείς, αντιγραφείς).
- το **ανάκτορο της Αιξ – Λα – Σαπέλ** αποτέλεσε **πολιτιστικό κέντρο** με την πρόσκληση λογίων από Ιρλανδία και Αγγλία , όπως και η **Ανακτορική Ακαδημία** που ίδρυσε
- καθιερώθηκε **μικρογράμματα ευανάγνωστη γραφή** που ονομάστηκε **καρολίδεια**
- επιβλήθηκε η **ίδρυση σχολείων** σε κάθε επισκοπή και μοναστήρι

Στα χρόνια αυτά αναπτύχθηκαν και **οι τέχνες**, με έντονες βυζαντινές επιδράσεις .

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Εξηγήστε τον όρο : μεγάλη μετανάστευση των λαών και διακρίνετε τις συνέπειες που είχε
2. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του φραγκικού βασιλείου σε επίπεδο ηγεσίας, θεσμών, κοινωνίας, οικονομίας ;
3. Σε ποιες περιοχές της Ευρώπης επιβιώνει η ελληνική πολιτιστική κληρονομιά ;
4. Ποια ήταν τα επιτεύγματα του Καρλομάγνου ;
5. Τι όριζε η συνθήκη του Βερντέν και ποια η σημασία της ;
6. Εξηγήστε τον όρο : καρολίδεια αναγέννηση και αναφέρετε τα χαρακτηριστικά της

ΕΡΓΑΣΙΑ

Στο κείμενο : Μην παραμελείτε τα γράμματα ο Καρλομάγνος φαίνεται να επικρίνει τους κληρικούς

- A.) ποιος είναι ο λόγος γι αυτές τις επικρίσεις ;
- B.) Τι τους προτρέπει να κάνουν και ποιος είναι ο στόχος του ;